

Inspireren door circulair te creëren

Zonder erbij stil te staan, gooi je dagelijks ontzettend veel producten weg die eigenlijk helemaal niet tot afval behoren. Nederland heeft als doel om in 2050 een circulaire economie te zijn waarin gebruik wordt gemaakt van duurzame hernieuwbare grondstoffen of al bestaande producten en grondstoffen en waarin afval niet bestaat. Dat lijkt een ambitieus plan, maar het hoeft helemaal niet duur of onhaalbaar te zijn. “Wie klein begint en de waarde inziet van iets wat in eerste instantie waardeloos lijkt, is goed op weg”, zegt Trudie Labuschagne. Met haar bijzondere boekjes, die duurzaam, persoonlijk en met de hand worden geproduceerd, wil zij anderen inspireren.

HERGEBRUIK VAN PRODUCTEN

In haar atelier maakt Trudie (58) haar (notitie)boekjes. Haar atelier is gevestigd in een monumentale pastoriewoning. In 2020 is ze officieel gestart met haar bedrijf. Naast haar brede collectie zelfgemaakte boekjes, staan overal doosjes vol met draadjes van theezakjes, borduurdraad en elastieken. Ook liggen overal stukjes stof en vilt en heel veel folders en tijdschriften, deels aangeleverd door anderen. “Je kunt het weggooien, maar je kunt het ook gebruiken”, stelt Trudie. Met haar bril op het puntje van haar neus bindt ze de boekjes, zittend aan de gerecyclede teakhouten tafel, met hout uit Bitgummole (Beetgumermolen).

“Je kunt het weggooien, maar je kunt het ook gebruiken”

Trudie opent verschillende doosjes en laatjes en laat enthousiast zien hoe vindingrijk ze is. Draadjes van theezakjes gebruikt Trudie om kleine notitieboekjes te binden, voor grotere boekjes vaak tweedehands borduurgaren. Met stof, folders, vilt of zelfs restjes pvc maakt zij omslagen. Het papier in de boekjes is van duurzame grondstoffen gemaakt. Zo hoeven er geen bomen omgekapt te worden voor de boekjes van Trudie. “Tulpenbollenpapier, olifantsgras, suikerbietenpapier: het is prima schrijfpapier van verschillende diktes”, vertelt ze. In elk boekje dat Trudie maakt staat met een stempel gedrukt welk papier gebruikt is.

“Ik wil mensen laten zien dat je ook andere vezels dan boomvezels voor papier kunt gebruiken. Het idee van Bosk sluit daar ook prima op aan”, zegt Trudie, al wijzend naar de stapeltjes Bosk-folders op haar tafel. Bosk is onderdeel van het cultuurprogramma Arcadia en tijdens Bosk ‘lopen’

duizend grote en kleine bomen door de binnenstad van Leeuwarden. De wandelende bomen vestigen aandacht op de noodzaak om anders naar de relatie tussen mens en natuur te kijken. Met de folders van Bosk maakt Trudie weer omslagen voor nieuwe boekjes.

INSPIREREN

Ook op andere manieren probeert Trudie mensen te inspireren, onder andere door het geven van workshops. “Mensen worden op een workshop soms helemaal enthousiast. Dan kunnen ze eindelijk die oude poster of een oud boekomslag gebruiken.” Ook buiten de provincie verzorgt zij deze workshops. Voor de Almeerse Wolunie mocht Trudie het Designproduct van het jaar ontwerpen. Daarvoor hergebruikte zij vilt. Voor de leden van de Wolunie verzorgt ze komende zomer twee workshops. “Dat ze mij in Almere weten te vinden, dat vind ik bijzonder. Ik krijg dan erkenning uit verrassende hoeken.”

Een andere verrassende hoek was een mbo-school uit Utrecht. Via de documentaire Reaction van de VPRO kwam deze school met haar in contact. Reaction is, naast de documentaire, een netwerk van allerlei duurzame ondernemers. Deze ondernemers willen zich verenigen om zo de tegenhanger van de grote kapitalen te vormen. De mbo-school had van de

duurzame bedrijven die bij de Reaction zijn aangesloten, zeven bedrijven uitgezocht. Derdejaarsstudenten van de opleiding Stylist Interieur en Vormgeving konden kiezen uit één van deze zeven bedrijven voor een opdracht.

Bijzondereboekjes.nl was hier één van. “De studenten die me benaderden waren heel enthousiast. Dan denk ik: oh, het wordt ook nog weer doorgegeven aan volgende generaties. Hoe mooi wil je het hebben?” Dat deze vorm van erkenning voortkomt uit Reaction, vindt ze prachtig: “Van het een komt het ander. Ik hou daar heel erg van. Elkaar bevruchten en aansteken en besmettelijk zijn, hoop ik. Dat soort dingen.”

SAMENWERKINGEN

“Door samen te werken, krijg je de mooiste dingen. Je kunt elkaar dan aanvullen”, zegt Trudie enthousiast. “Ik ben er heel erg op uit om mooie dingen samen te doen. Niet voor economisch gewin maar om zelf gelukkig te worden, andere mensen gelukkig te maken en om verspilling tegen te gaan”, vertelt ze. En het liefst doet ze dat lokaal. Ook de grondstoffen die Trudie gebruikt zijn lokaal. “Niet goedkoop uit China. Aan de lokale grondstoffen zit wel een prijskaartje, maar ik wil laten zien: zo kan het ook. Je moet de waarde ervan inzien.”

Op andere locaties werken vindt Trudie inspirerend. Regelmatig werkt Trudie een dagje bij een grafisch ontwerpster en -kunstenaar uit Joure. Zo werkt ze deze zomer ongeveer om de week op een dinsdagmiddag in het kerkje van Swichum. De kerk is dan geopend en toegankelijk voor bezoekers en ook daar kan Trudie weer een inspiratiebron zijn voor anderen. Naast een grafische opleiding, heeft Trudie ook theologie

gestudeerd. Zij is dus een theoloog die af en toe in de kerk werkt als boekbindster.

JE WEG VINDEN

In eerste instantie wilde Trudie na haar grafische opleiding naar de kunstacademie. Maar ze wilde ook meer met haar hoofd doen en koos voor een studie Theologie. “Zo’n weg die niet voorspelbaar is, vind ik juist leuk”, vertelt ze enthousiast. Volgens haar is geen enkele opleiding voor niks geweest. Theologie is een hele brede studie waarbij je dingen vanuit verschillende invalshoeken bekijkt. “Dat ligt mij wel, want ik hou van combineren en dingen vanuit verschillende perspectieven bekijken.” Ze past de basis van geloven, namelijk goed zorgen voor de schepping, ook weer toe in haar werk.

Met een onderwijsbevoegdheid, die Trudie had gehaald tijdens de studie Theologie, ging ze lesgeven. Maar in 2015 kreeg Trudie een burn-out. Nu doet ze alleen nog dingen die ze écht leuk vindt. “Dat heb ik ook geleerd. Voordat je gaat doen wat je leuk vindt, moet je eerst oud worden en een burn-out krijgen”, blikt ze terug. En dat leuke is dus het boekbinden. Van iets ouds, iets nieuws maken. “Je kunt iets kant-en-klaar kopen, maar je kunt ook heel veel zelf maken.” Trudie maakt dan ook graag zelf haar kleren en haar huis verbouwen doet ze ook zelf. “Selfmade, daar word ik blij van. En als mensen denken: oh, mooi! Dan word ik helemaal blij.” Ze kan haar ziel en zaligheid kwijt in dit werk. “Het is een onuitputtelijke bron van geluk. Gelukkig zijn en je weg vinden. Maar ook inspireren.”

HERSTELBARE PRODUCTIE

Selfmade vindt Trudie iets waar we weer meer op terug zouden moeten vallen. Het is ook niet verrassend dat Trudie eigenaar is van een Fairphone. Deze telefoons worden geproduceerd door een Nederlands bedrijf die de elektronische industrie eerlijker en duurzamer wil maken. En het is een herstelbaar product. “Als er wat stuk is, kun je hem openmaken en repareren”, vertelt Trudie. Vroeger kon je een kapot apparaat ook maken door er bijvoorbeeld een nieuwe stekker op te zetten, “maar tegenwoordig worden stekkers gewoon gesmolten”, aldus de verbaasde Trudie. Toch gelooft ze erin dat het herstelbare steeds weer meer terug gaat komen.

“Ik ben gezegend, hoewel dat wat theologisch klinkt”

GEZEGEND

Haar doel is niet om rijk te worden met bijzondereboekjes.nl. Het is allemaal handwerk en geen massaproduct maar het is maatwerk en persoonlijk. Haar doel is dat ze doet wat ze leuk vindt en zinvol bezig is. Ze vertelt dat ze niet veel nodig heeft, en dat haar man ook voor een inkomen zorgt. “Ik ben gezegend, hoewel dat wat theologisch klinkt.”

Trudie begon klein met haar bedrijf, door boekjes te maken voor familie en vrienden. Als ze ziet waar ze nu is, kon ze daar

in het begin alleen maar op hopen. Destijds heeft ze het bedrijf met behoud van uitkering kunnen ontwikkelen. Het is haar niet toegeworpen, maar ze heeft het zichzelf eigen gemaakt. “Het is ook niet moeilijk om mooie dingen te doen. Het is eigenlijk heel dicht bij je.”

Dat ze nu al onder andere het Designproduct van de Almeerse Wolunie mocht maken vindt ze geweldig. Ze denkt dat ze dat ook te danken heeft aan hoe er in de maatschappij over duurzaamheid wordt gedacht. “Ik had niet gedacht dat het zo makkelijk ging, dat ik daarop mee kon liften. Maar het gaat niet vanzelf, je moet jezelf wel wat leren.” Nu ontmoet Trudie ook allemaal leuke mensen, vertelt ze. “Dat is echt fantastisch, het voortbrengen van de bewustwording dat je veel meer kunt bereiken dan je denkt. Het is allemaal zo dichtbij, zo makkelijk grijpbaar en eigenlijk kost het niks.”

TEKST: BINNITA SPOELMAN | FOTO'S: TOM COEHOORN